

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **M. O.**, zastoupeného Mgr. Robertem Cholenským, Ph.D., advokátem se sídlem Bolzanova 461/5, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, zastoupeného Mgr. Vlastimilem Škodou, advokátem se sídlem Masarykovo náměstí 193/20, Děčín, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 2. 2018, č. j. 376/DS/2017, JID: 24521/2018/KUUK/Kubr, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. 1. 2021, č. j. 42 A 6/2018 - 51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před správními orgány

[1] Městský úřad Roudnice nad Labem (dále jen „správní orgán prvního stupně“) rozhodnutím ze dne 28. 3. 2017, č. j. 609/42926/2016/OD/LT, uznal žalobce vinným ze spáchání přestupků z nedbalosti podle § 125c odst. 1 písm. h) a k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), kterých se dopustil porušením § 4 písm. a) a § 5 odst. 1 písm. b) téhož zákona.

[2] Žalobce se uvedeného přestupku dopustil tím, že dne 1. 7. 2016 v 9:45 hodin jako řidič nákladní soupravy složené z tahače tov. zn. DAF, reg. zn. X, a návěsu SCHMITZ, reg. zn. X, narazil na 27. kilometru dálnice D8 ve směru jízdy na Prahu pravou přední částí

vozidla do levé zadní části vozidla tov. zn. Škoda, reg. zn. X, které bylo odstaveno v odstavném pruhu dálnice a řádně označeno výstražným trojúhelníkem. V důsledku nárazu došlo ke zranění řidiče odstaveného vozidla pana L. M. (dále jen „poškozený“), který změnil pravou zadní pneumatiku tohoto vozidla. Žalobce byl za uvedený přestupek potrestán uložením pokuty ve výši 25.000 Kč a zákazem činnosti spočívajícím v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců. Zároveň byla žalobci uložena povinnost nahradit náklady spojené s projednáním přestupku. Odvolání žalobce proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žalovaný zamítl.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce dále bránil žalobou podanou ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem. Dle žalobce poškozený spoluzavinil dopravní nehodu porušením povinnosti vyplývající z § 5 odst. 1 písm. l) zákona o silničním provozu, neboť na sobě během výměny pneumatiky neměl předepsané oděvní doplňky s označením z retroreflexního materiálu. Dle žalovaného nebyla tato skutečnost jednoznačně prokázána a poškozený byl nadto během výměny pneumatiky krytý odstaveným vozidlem. S tímto závěrem se žalobce nespokojil, přičemž odkázal na zásadu *in dubio pro reo*.

[4] Žalobce dále nesouhlasil se závěrem, že zranění poškozeného bylo takové povahy, aby jej bylo možné kvalifikovat jako ublížení na zdraví. Žalovaný pochybil, pokud se spokojil se závěry znaleckého posudku, že obvyklá délka omezení běžného způsobu života v důsledku zranění poškozeného je jeden až dva týdny. Žalovaný neodstranil rozpory ve výpovědi poškozeného, jak jej zranění skutečně omezilo v běžném způsobu života a po jak dlouhou dobu. Žalobce mimo jiné odkázal na facebookové příspěvky poškozeného, které měly dokládat jeho tvrzení o mírnější povaze zranění. Nesouhlasil s tím, že žalovaný nevzal obsah facebookových příspěvků v potaz.

[5] Krajský soud žalobu zamítl. Neztotožnil se s argumentací žalobce, že pokud by poškozený na sobě měl oděvní doplňky s označením z retroreflexního materiálu, nemuselo k dopravní nehodě dojít. Nepřisvědčil ani žalobcově námitce, že by samotná skutečnost, že poškozený na sobě doplňky s označením z retroreflexního materiálu neměl, zakládala jeho spoluzavinění.

[6] Při vyšetřování dopravní nehody je nutné zkoumat, jakou měrou případná porušení právních předpisů jednotlivými účastníky silničního provozu v místě a čase nehodu zapříčinila. Ani případné porušení povinnosti poškozeného vyplývající z § 5 odst. 1 písm. l) zákona o silničním provozu nemohlo mít na vznik dopravní nehody vliv, neboť vozidlo se nacházelo v odstavném pruhu, nikoli v některém z jízdních pruhů.

[7] V souvislosti s tvrzením žalobce, že byl oslněn nízko stojícím sluncem, a proto vozidlo poškozeného přehlédl, krajský soud dále zdůraznil, že v období letního slunovratu nelze v čase 9:45 uvažovat o nízko stojícím slunci. I v případě, že by tomu tak bylo, žalobce měl svoji jízdu přizpůsobit povětrnostním podmínkám. Pokud by byl žalobce oslněn do té míry, že by přehlédl výstražný trojúhelník i odstavené vozidlo, nelze předpokládat, že by situaci změnilo, kdyby měl poškozený na sobě reflexní vestu.

[8] K povaze zranění poškozeného krajský soud uvedl, že otřes mozku je ze soudně lékařského hlediska hodnocen jako poranění charakteru ublížení na zdraví, neboť omezení běžného způsobu života spočívá i v dodržení klidového režimu až 2 týdny. Dle znaleckého posudku byl klidový režim poškozenému doporučen na dobu 1 týdne od propuštění z nemocnice, kde strávil 4 dny. Celková doba omezení běžného způsobu života

pokračování

poškozeného tedy trvala 11 dní. Ani skutečnost, že poškozený dle facebookového příspěvku absolvoval po 16 dnech od nehody jako hudebník náročný koncert, nemohla zpochybnit závěr, že poškozený byl alespoň po dobu 7 kalendářních dnů omezen v běžném způsobu života.

II. Obsah kasační stížnosti

[9] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“).

[10] Napadený rozsudek krajského soudu označil za nezákonný kvůli nesprávnému hodnocení důkazů provedených ve správním řízení a nesprávnému právnímu posouzení věci. Nad rámec žalobních bodů nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že by situaci nezměnila ani skutečnost, že by poškozený na sobě měl reflexní vestu. Krajský soud tím implicitně presumuje, že nošení reflexních vest má význam jen za snížené viditelnosti. Závěr rozsudku je tak pouhou spekulací, kterou měl krajský soud opřít o znalecký posudek nebo vyšetřovací pokus. Dále uvedl, že se některými jeho námitkami krajský soud vůbec nezabýval.

[11] Stěžovatel dále namítal, že krajský soud nenapravil hrubý exces v hodnocení důkazů žalovaným. Nepřihlédl totiž k tomu, co poškozený uvedl policejnímu orgánu, neboť úřední záznamy o podání vysvětlení nelze považovat za důkaz, a proto žalovaný přistoupil k dokazování prostřednictvím svědecké výpovědi poškozeného. Nelze pominout rozpor mezi tím, co poškozený sdělil policejnímu orgánu a co později jako svědek vypověděl před správním orgánem prvního stupně.

III. Vyjádření žalovaného

[12] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že stěžovatel v kasační stížnosti pouze opakuje námitky uplatněné v předchozích fázích správního a soudního řízení. Odkázal na závěry napadeného rozhodnutí i na své vyjádření k žalobě. Ztotožnil se se závěry krajského soudu, který neshledal nezákonnost napadeného rozhodnutí a své závěry řádně, podrobně a srozumitelně odůvodnil.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Kasační stížnost je včasná, podaná osobou oprávněnou, zastoupenou advokátem, a přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Nejvyšší správní soud na základě obsahu kasační stížnosti nejprve vypořádal obecnou námitku stěžovatele, že se krajský soud nezabýval některými jeho žalobními námitkami. Nevypořádání se se stěžejní žalobní námitkou by zakládalo nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu spočívající v nedostatku důvodů (srov. např. rozsudek ze dne 23. 6. 2014, č. j. 8 As 27/2013 - 93, nebo rozsudek ze dne 11. 5. 2016,

č. j. 10 As 173/2015 - 32, navazující v této otázce na nález Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08). V takovém případě by Nejvyšší správní soud musel napadený rozsudek zrušit. V této souvislosti je však třeba připomenout, že soud není povinen beze zbytku vypořádat všechny argumenty účastníků řízení, jestliže je z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud při hodnocení skutkových a právních otázek řídil a jakým způsobem se vypořádal se stěžejními argumenty účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52). To je případ i napadeného rozsudku, jehož výrok i odůvodnění jsou úplné, srozumitelné a vnitřně bezrozporné. Krajský soud se podrobně vypořádal s podstatou žalobních bodů, a to zejména v bodech [18] až [24] napadeného rozsudku, a dostatečně vysvětlil své úvahy, přičemž se adresně vyjádřil i k jednotlivým argumentům stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že napadený rozsudek je přezkoumatelný.

[16] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tvrzením stěžovatele, že poškozený v době dopravní nehody na sobě neměl oděvní doplňky s označením z retroreflexního materiálu, čímž měl porušit povinnost vyplývající z § 5 odst. 1 písm. l) zákona o silničním provozu a spoluzavinil dopravní nehodu.

[17] Jak krajský soud správně poznamenal, při vyšetřování dopravní nehody je třeba zkoumat, jakých porušení právních předpisů se jednotliví účastníci nehody dopustili, a jaký vliv měla jednotlivá porušení na její vznik. Nejvyšší správní soud však zdůrazňuje, že ne každé porušení právního předpisu automaticky znamená spoluzavinění dopravní nehody. Aby bylo možné dospět k závěru, že poškozený dopravní nehodu spoluzavinil, muselo by být jeho porušení zákonné povinnosti významné z hlediska příčiny vzniku následku (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. 7 Tdo 46/2019).

[18] Stěžovatel byl uznán vinným z přestupků podle § 125c odst. 1 písm. h) a k) zákona o silničním provozu, kterých se dopustil § 4 písm. a) a § 5 odst. 1 písm. b) téhož zákona. Poškozený měl dle stěžovatele porušit povinnost vyplývající z § 5 odst. 1 písm. l) zákona o silničním provozu.

[19] Dle § 4 písm. a) zákona o silničním provozu je při účasti na provozu na pozemních komunikacích každý povinen *chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní, aby nepoškozoval životní prostředí ani neohrožoval život zvířat, své chování je povinen přizpůsobit zejména stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, povětrnostním podmínkám, situaci v provozu na pozemních komunikacích, svým schopnostem a svému zdravotnímu stavu.*

[20] Dle § 5 odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu je řidič povinen *věnovat se plně řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti a sledovat situaci v provozu na pozemních komunikacích.*

[21] Dle § 5 odst. 1 písm. l) zákona o silničním provozu je řidič povinen *mít na sobě oděvní doplňky s označením z retroreflexního materiálu stanovené prováděcím právním předpisem podle § 56 odst. 8, nachází-li se mimo vozidlo na pozemní komunikaci mimo obec v souvislosti s nouzovým stáním; to neplatí pro řidiče motocyklu, mopedu a nemotorového vozidla.*

[22] Krajský soud na základě skutkových zjištění v bodě [19] napadeného rozsudku shrnul, že k dopravní nehodě došlo na přehledném úseku dálnice, za denního světla a relativně dobrých povětrnostních podmínek. Za těchto okolností stěžovatel vjel

pokračování

do odstavného pruhu mimo jízdní pruhy dálnice a narazil svým vozidlem do odstaveného vozidla poškozeného. Poškozený i jeho odstavené vozidlo se v té době nacházeli v odstavném pruhu. Místo nouzového stání bylo řádně označeno výstražným trojúhelníkem, k čemuž Nejvyšší správní soud pouze dodává, že jeho účelem je, aby vozidlo, které tvoří překážku provozu na pozemních komunikacích, bylo pro přijíždějící řidiče včas a zřetelně viditelné (viz § 26 odst. 3 zákona o silničním provozu). Krajský soud dále v bodě [20] napadeného rozsudku přesvědčivě vyvrátil tvrzení stěžovatele, že mohl být oslněn nízkou stojícím sluncem, a proto přehlédl jak výstražný trojúhelník, tak odstavené vozidlo. Ani taková skutečnost by stěžovatele neomlouvala. Takto popsaný nehodový děj nadto stěžovatel v kasační stížnosti nijak nerozporuje.

[23] Jestliže však stěžovatel tvrdí, že na vznik nehody mohlo mít vliv, že poškozený na sobě neměl v průběhu výměny pneumatiky oděvní doplňky s označením z retroreflexního materiálu, jedná se z jeho strany o pouhou spekulaci, která nemá oporu ve skutkových zjištěních. Nadto nelze opomenout, že v souladu s výjimkou ze zásady omezené důvěry *nemůže řidič (motorového vozidla) spoléhat na dodržení dopravních předpisů ostatními účastníky provozu na pozemních komunikacích v případech, kdy ze situace v provozu na pozemních komunikacích vyplývá povinnost dbát zvýšené opatrnosti nebo s předstihem reagovat na situaci, aby bylo zabráněno kolizi* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2014, č. j. 1 As 97/2014 - 29).

[24] Bez významu není ani skutečnost, že se poškozený nacházel vleče za odstaveným vozidlem a byl jím tak krytý. Ani možná vyšší pravděpodobnost, že by si stěžovatel všiml odstaveného vozidla, kdyby na sobě poškozený měl oděvní doplňky s označením z retroreflexního materiálu, není dostatečná pro učinění závěru, že poškozený dopravní nehodu spoluzavinil. Neméně podstatným je i fakt, jak správně poznamenal krajský soud, že k dopravní nehodě došlo střetem mezi vozidly, nikoli střetem mezi vozidlem a poškozeným. Účelem nošení oděvních doplňků s označením z retroreflexního materiálu je přitom primárně upozornit na pohyb osoby na pozemní komunikaci, nikoli na odstavené vozidlo.

[25] Nejvyšší správní soud uzavírá, že zjištěné příčiny vzniku dopravní nehody odpovídají provedeným důkazům posouzeným ve svých vzájemných souvislostech a nejsou o nich důvodné pochybnosti. Skutková zjištění ani neodporují zásadě *in dubio pro reo*. I kdyby poškozený na sobě skutečně neměl oděvní doplňky s označením z retroreflexního materiálu, ve světle všech skutkových zjištění by nebylo možné považovat porušení této zákonné povinnosti za natolik významné pro vznik dopravní nehody, aby zakládalo spoluzavinění poškozeného. K nehodě by došlo i přes dodržení všech povinností poškozeného.

[26] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou stěžovatele týkající se nedostatečného zjištění povahy zranění poškozeného a jeho posouzení jako ublížení na zdraví.

[27] Dle § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu se uvedeného přestupku dopustí fyzická osoba tím, že v provozu na pozemní komunikaci způsobí dopravní nehodu, při které je jinému ublíženo na zdraví.

[28] Definice ublížení na zdraví pak vychází z § 122 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, dle kterého se jedná o *takový stav záležející v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje, nikoli jen po krátkou dobu, obvyklý způsob života poškozeného a který vyžaduje lékařské ošetření*. Nejvyšší soud v tomto ohledu dále dovodil, že ztížení obvyklého způsobu života nebo výkonu obvyklé činnosti musí být po dobu okolo sedmi dnů (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR, Tpjf 24/85, [R 16/1986 tr.]).

[29] V souvislosti s posuzováním povahy újmy na zdraví lze dále odkázat na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2002, sp. zn. 5 Tdo 775/2002, dle kterého *„pro závěr o ublížení na zdraví nestačí pouze subjektivní pocity poškozeného, ale změny zdravotního stavu musí být odpovídajícím způsobem objektivizovány*.“ Dále je třeba vycházet především z lékařských nálezů nebo znaleckého posudku, ale také z celkové doby léčení či délky pracovní neschopnosti poškozeného. Nelze přitom některé z těchto kritérií upřednostnit, ale je nutné je posuzovat ve vzájemných souvislostech. Zkoumat se rovněž musí i konkrétní následky spojené s omezením obvyklého způsobu života, které u poškozeného nastaly a jak dlouho trvaly. Omezení přitom nemusí souviset pouze s pracovní činností, ale například i sportovními a volnočasovými aktivitami, pokud jsou poškozeným vykonávány pravidelně a v častějších intervalech. (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 5 Tdo 1066/2003).

[30] V nynějším případě jsou závěry o povaze zranění poškozeného opřeny především o znalecký posudek ze dne 22. září 2016 vypracovaný MUDr. Tomášem Vojákem, znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství. Z něj vyplývá, že poškozený v důsledku dopravní nehody utrpěl mimo jiné otřes mozku, který je pro svou vlastní povahu ze soudně lékařského hlediska hodnocen jako poranění charakteru ublížení na zdraví. Poškozený byl hospitalizován od 1. do 4. 7. 2016 (tj. 4 dny), léčil se do 26. 7. 2016. K tomu znalec dodal, že dle doporučení lékařů se měl poškozený po propuštění z nemocnice týden fyzicky šetřit, tedy dodržovat klidový režim. Znalec při svém hodnocení vycházel zejména ze zdravotnické dokumentace poškozeného.

[31] Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že již z těchto podkladů lze uzavřít, že poškozený byl v důsledku otřesu mozku omezen v běžném způsobu života 4 dny z důvodu hospitalizace a následně další týden, během kterého na základě doporučení lékařů dodržoval klidový režim. Celková doba léčení nadto dle lékařských zpráv trvala až do 26. 7. 2016. Tyto závěry odpovídají požadavku na objektivizaci zdravotního stavu poškozeného. Ani případné rozpory ve vyjádření poškozeného v průběhu času neodporují zjištěním uvedeným ve znaleckém posudku do té míry, aby bylo možné dospět k závěru, že byl poškozený omezen na běžném způsobu života po dobu kratší než 7 dnů. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že omezení běžného způsobu života neznamená, že musí být poškozený zcela vyřazen z běžných činností a být pouze upoután na lůžko, jak nepřímo naznačuje stěžovatel.

[32] Krajský soud dále správně poukázal na skutečnost, že stěžovatelem předložené informace z facebookového profilu poškozeného nejsou pro posouzení povahy zranění poškozeného jakožto ublížení na zdraví relevantní, neboť koncert, který poškozený jako hudebník absolvoval, se konal více než dva týdny po dopravní nehodě, tedy až v době, kdy již nebyl omezen na běžném způsobu života. Jestliže stěžovatel z této skutečnosti dovozuje, že poškozený nemohl být ještě týden před konáním koncertu omezen

pokračování

na běžném způsobu života, neboť by v takovém případě koncert nemohl absolvovat, pak se jedná o zcela nepodloženou spekulaci, která nemá oporu ve skutkových zjištěních.

[33] Na závěr je vhodné upozornit na závěry Nejvyššího soudu, dle kterého nelze při posuzování jednání pachatele vycházet pouze z toho, jakou újmu na zdraví poškozený utrpěl, ale je třeba přihlídnout i k okolnostem, za kterých k této újmě došlo a jaké nebezpečí v důsledku jednání pachatele hrozilo (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2002, sp. zn. 5 Tdo 775/2002). V tomto ohledu považuje Nejvyšší správní soud za důležité poukázat na to, že stěžovatel mohl svým jednáním způsobit mnohem závažnější následky a je dílem náhody či spíše štěstí, že zranění poškozeného byla charakteru „pouhého“ ublížení na zdraví.

V. Závěr a náklady řízení

[34] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[35] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. března 2022

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu